

Pääomitus yhtiötasolla

Kuten aiemmin todettiin, Sampo-konsernissa merkittävin prioriteetti on ylläpitää **tulosten, riskien ja pääoman välistä tasapainoa** erillisillä liiketoiminta-alueilla. Sampo-konsernissa tulosten, riskien ja pääoman välinen tasapaino tarkoittaa sitä, että tosiasiallinen pääoman määrä pidetään pääomapuskurin verran itsemääritettyä riskiperusteista pääomatarvetta suurempana.

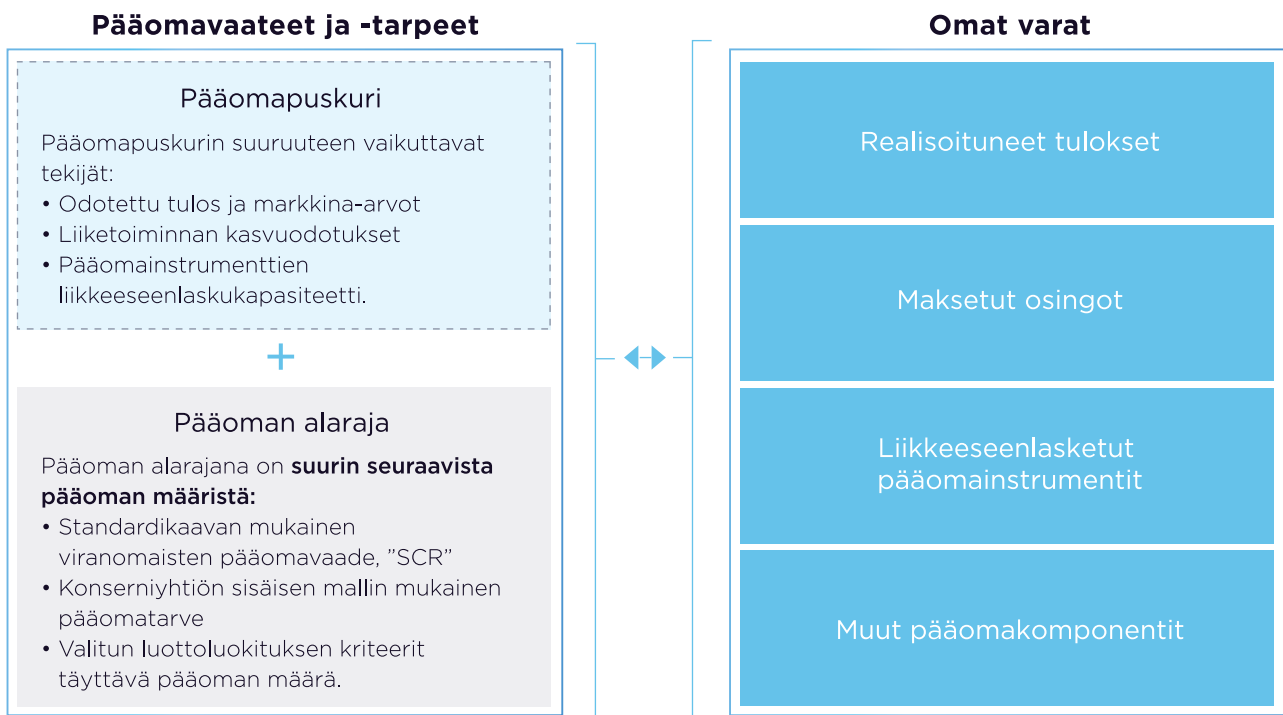
Solvenssi I ("SI") -säännösten aikana vakavaraisuusvaade (solvency capital requirement, "SCR") ei ollut riskeille sensitiivinen eikä toimintapääoma sisältänyt tiettyjä tappioita kattavia eriä kuten tasoitusmäärää. Tämän vuoksi If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life käyttivätkin taloudellista pääomaa arvionaan pääomatarpeestaan ja niin sanottu muokattu vakavaraisuuspääoma oli

mittari tosiasialliselle tappioita kattavalle pääomamäärälle. Sisäinen pääomitusta koskeva analyysi perustui näihin realistisempiin arvioihin pääomatarpeesta ja pääomamäärästä, jotka julkaistiin säännöllisesti viranomaisten SI -lukujen kanssa.

Solvenssi II SCR:t ja omat varat ovat suuremmissa määrin markkinaperusteisia arvioita pääomatarpeesta ja tappioita kattavista eristä. Tässä riskiliitteessä Sampo-konserni julkaisee pääosin SII -perusteisia vakavaraisuuslukuja.

Sampo-konsernin yhtiöiden pääomittamisen puitteet -kuva havainnollistaa Sammon lähestymistapaa koskien yhtiötason pääomitusta kun SII -säännökset ovat voimassa.

Sampo-konsernin yhtiöiden pääomittamisen puitteet



Viranomaisten asettama vakavaraisuuspääomavaade asettaa pääomalle tason, jolla yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa viranomaisten puuttumatta siihen. Se on siten lähtökohta arvioitaessa tosiasiallista tarvittavaa pääoman määrää. Riippumatta siitä, lasketaanko viranomaispääomatarve sisäisellä mallilla

vai standardikaavalla, se kuvastaa 99,5 prosentin luottamustasoa ilmaisten suunnilleen samaa kaatumistodennäköisyyttä kuin tunnetuimpien luottoluokituslaitosten kolmen B:n luottoluokitus. Mikäli yhtiön asiakkaat ja vastapuolet preferoivat vakuutusyhtiöltään yli kolmen B:n luottoluokitusta,

pääoman tosiasiallisen määrän täytyisi olla mieluummin suurempi kuin SCR, jotta yhtiön kyky palvella asiakaskuntaansa olisi varmistettu.

Palvellakseen nykyisiä asiakkaitaan If Vahinkovakuutus ylläpitää yhden A:n luottoluokitusta, ja siten se on asettanut pääomalleen viranomaisen pääomavaadetta, SCR:a, korkeamman alarajan. Mandatum Lifella ei ole luottoluokitusta ja SCR:n katsotaan olevan riittävä pääoman alaraja.

Tosiasiallisen pääoman määrän ja yhtiön määrittämän pääoman alarajan väliselle **pääomapuskurille** on tarve, koska riskipositiot ja tulokset kehittyvät jatkuvasti yli ajan ja toisinaan stressitilanteissa pääoma voi supistua nopeasti. Riittävä pääomapuskuri antaa yhtiölle aikaa sopeuttaa riskejään ja pääomansa määrää stressiaikoina ja ylläpitää tasapainoa riskien ja pääoman välillä. Sampo-konsernissa johto säätelee vakavaraisuusvaateen ja omien varojen välistä tasapainoa tekemällä päätöksiä riskiprofiileista, osingoista, pääomainstrumenttien liikkeeseenlaskuista ja vastuuvälästä. Kuitenkin pitkällä aikavälillä vakaa kannattavuus ja tyytyväiset asiakkaat nähdään tärkeimpinä tekijöinä riittävän pääomituksen ylläpidossa. Riittävä pääomapuskuri luo myös luottamusta valvojien ja vastapuolien keskuudessa.

Pääomapuskurin suuruutta pohdittaessa seuraavat tekijät ovat tärkeimpiä:

- Odotettu tulos ja markkina-arvot: mitä korkeampi on odotettu tulostaso ja mitä alhaisempi on tuloksen ja taseen markkina-arvon volatilititeetti, sitä pienempi on omien varojen volatilititeetti ja sitä pienempi pääomapuskuri tarvitaan.
- Liiketoiminnan kasvuodotukset: kasvavan liiketoiminnan pääomapuskuri on suurempi kuin alas ajettavan liiketoiminnan puskuri. Esimerkiksi Mandatum Lifessa pääomaa kuluttava laskuperustekorollinen liiketoiminta on ollut tosiasiallisesti alasajon kohteena jo vuosia.
- Muut pääoman lähteet: mitä enemmän taseessa on tilaa SII -kelpoisille pääomainstrumenteille ja mitä parempi kyky yhtiöllä on liikkeeseenlaskuihin, sitä pienempi pääomapuskuri tarvitaan.

Yllä mainituista syistä Sampo-konsernissa tulosten, riskien ja pääoman välisen tasapainon määrittely perustuu sekä riskien tilastolliseen mallintamiseen ja mittaamiseen että subjektiiviseen johdon harkintaan koskien sopivaa pääomapuskurin tasoa.

Kun tasapaino vallitsee tulosten, riskien ja pääoman välillä, seuraavat Sampo-konsernin kolme tavoitetta ovat samanaikaisesti saavutettavissa:

(i) Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintojaan ilman, että valvojat puuttuisivat toimintaan.

(ii) Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintojaan kaikkien tavoittelemiensa asiakasryhmien kanssa ja yhtiö pystyy toteuttamaan rahoitusmarkkina- ja velkainstrumentttransaktionsa markkinoilla normaalisti sen luottokelpoisuutta vastaavilla ehdoilla.

(iii) Yhtiö pystyy maksamaan tavoitteensa mukaiset osingot osakkeenomistajilleen pitkällä aikavälillä vaarantamatta riskin ja pääoman välistä tasapainoa.

Yhtiötasolla myös pääomarakenteelle voidaan asettaa tavoite. Yleisesti ottaen Sampo-konserni suosii vahvaa pääomarakennetta ja sen seurauksena Sampo-konsernin yhtiöillä on tälläkin hetkellä SII -säännösten mukaan taseissaan tilaa uusille huonomman etuoikeuden velkainstrumenteille. Tällä hetkellä ei ole kuitenkaan asetettuna täsmällisiä tavoitteita liikkeeseen laskettujen instrumenttien määrälle.

Vakavaraisuusasema 31.12.2015:

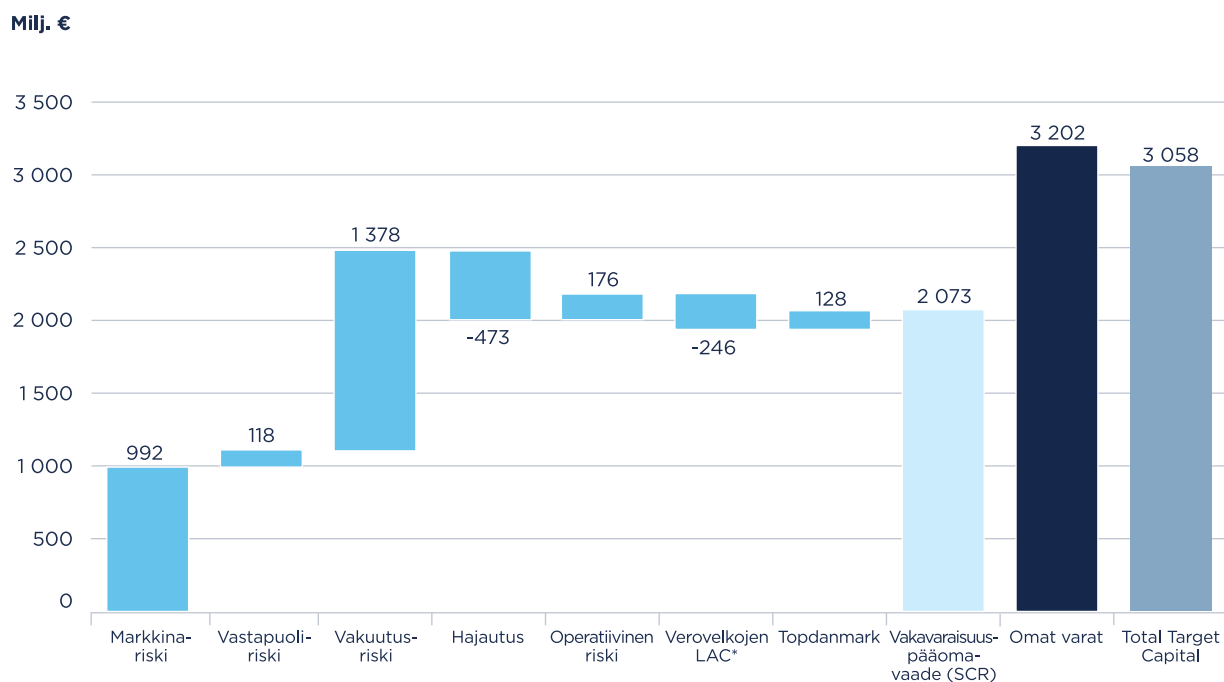
If Vahinkovakuutus laskee julkaisemansa SCR-luvun, joka vastaa Solvenssi II -säännöksen viranomaisvaadetta, mikäli ne olisi pantu toimeen If Vahinkovakuutus -konsernin tasolla, ja vastaavat omat varansa käyttäen standardikaavaa. Sisäistä mallia käytetään toistaiseksi ainoastaan sisäiseen analysointiin. Ero standardikaavan ja sisäisen mallin SCR:n välillä johtuu lähinnä siitä, että standardikaava ei ota huomioon maantieteellistä hajautusta.

If Vahinkovakuutuksessa standardikaavan mukainen omien varojen määrä oli 3 202 miljoonaa euroa kun taas standardikaavalla laskettu SCR, joka huomioi osakeriskin siirtymäsäännöksen, oli 2 073 miljoonaa euroa. Siten vakavaraisuussuhde oli 154 prosenttia vuoden 2015 lopussa ja pääomapuskurin määrä oli 1 129 miljoonaa euroa.

If Vahinkovakuutuksen vakavaraisuusasema, 31.12.2015 -kuvassa SCR on esitetty riskeittäin. Kuvassa esitetään myös riskien väliset hajautusvaikutukset. If Vahinkovakuutuksen osuus Topdanmarkin viranomaislaskennan vakavaraisuusvaateesta on huomioitu SCR:ssä erillisenä vaateena.

If Vahinkovakuutuksen vakavaraisuusasema

31.12.2015



* Tappioita vaimentava vaikutus (Loss absorbing capacity)

Kuten aiemmin kuvattiin, If Vahinkovakuutuksen sisäisesti asettama luottoluokittajan luottokelpoisuuskriteereihin perustuva pääoman alaraja on korkeampi kuin SCR:iin perustuva pääomatarve. If Vahinkovakuutus ylläpitää näin ollen omien varojen määrän ja muokatun pääoman kokonaismäärän (Total Adjusted Capital, "TAC") luottoluokittajien yhden A:n yhtiölle asettaman pääoman kokonaismäärätavoitteen (Total Target Capital, "TTC") yläpuolella, joka on 3 058 miljoonaa euroa. Koska TTC:n mukainen pääoman määrä on paljon korkeampi kuin SCR, ilmeinen seuraus on, että omien varojen ja SCR:n välinen pääomapuskuri on suuri ja vakavaraisuussuhde (=omat varat/SCR) on arvioitu riittäväksi. Mitä tulee pääomarakenteeseen, ainoastaan 200 miljoonaa euroa eli 6,2 prosenttia omista varoista koostui huonomman etuoikeuden velasta vuoden 2015 lopussa.

If Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus ja pääomarakente ovat vahvoja. Lisäksi If Vahinkovakuutuksen kannattavuus on hyvä ja tuloksen volatiliiteetti on alhainen. Huonomman etuoikeuden velkoja olisi myös mahdollista lisätä. Näin ollen If Vahinkovakuutus kykenee tuottamaan ja ylläpitämään tarvittavan määrän pääomaa toimintaansa varten myös jatkossa.

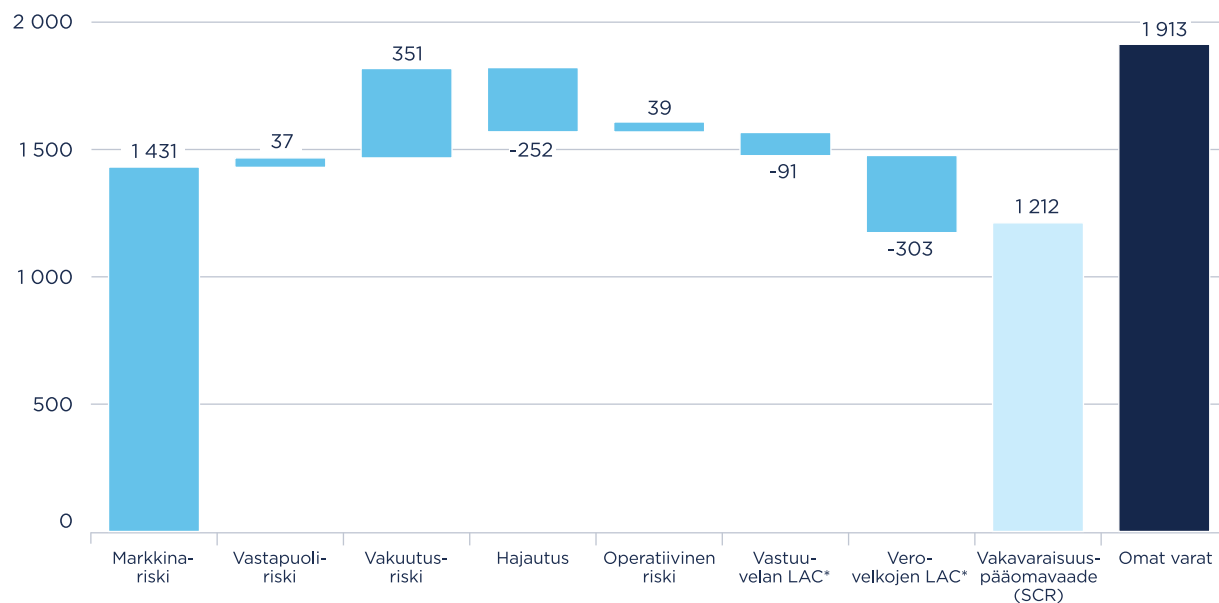
Mandatum Life soveltaa Solvenssi II -säännösten standardikaavaa, joka huomioi osakeriskin siirtymäsäännöksen. Siirtymäsäännökset vaikuttavat myös omien varojen määrään, koska Mandatum Life soveltaa Solvenssi II -säännösten mukaisen vastuuvelan laskennan osalta vastuuvelan siirtymäsääntöä. Laskenta koskee Mandatum Lifen alkuperäisiä 3,5 prosentin tai 4,5 prosentin laskuperustekorona omaavia eläkevakuutuksia. Vastuuvelan määrää laskettaessa sovelletaan myös ns. volatiliiteettikorjausta. SII -mukaisen vastuuvelan määrä 10 017 miljoonaa euroa siirtymäsäännökset huomioon ottaen on pienempi kuin vastuuvelan määrä ilman siirtymäsäännöksiä 10 724 miljoonaa euroa. Siten vastuuvelan laskennan siirtymäsäännön johdosta omat varat kasvavat.

Mandatum Lifen Solvenssi II -säännösten mukaiset omat varat olivat 1 913 miljoonaa euroa, kun taas SCR oli 1 212 miljoonaa euroa. Vakavaraisuussuhde (omat varat/SCR) oli 158 prosenttia ja pääomapuskurin suuruus oli 701 miljoonaa euroa. Ilman vastuuvelan siirtymäsääntöä omat varat olisivat 1 347 miljoonaa euroa ja SCR ilman osakeriskin siirtymäsääntöä olisi 1 307 miljoonaa euroa.

Mandatum Lifen vakavaraisuusasema

31.12.2015

Milj. €



* Tappioita vaimentava vaikutus (Loss absorbing capacity)

Mandatum Lifen näkemyksen mukaisesti sen siirtymäsäännösten mukainen laskelma antaa hyvän kuvan yhtiön vakavaraisuusasemasta. Yhtiön taseen odotetaan olevan hyvin erilainen siirtymäajan jälkeen, minkä johdosta ilman siirtymäsääntöjä lasketun vakavaraisuusaseman odotetaan kehittyvän suotuisasti siirtymäaikojen kuluessa. Laskuperustekorollisten velkojen määrä laskee (katso kuva Laskuperustekorollisten vastuiden ennuste, 31.12.2015–31.12.2031 kappaleessa [Vakuutusriskit](#)) ja korkeimmilla laskuperustekoroilla olevien velkojen määrän odotetaan vähenevän 3 100 miljoonasta eurosta noin 1 000 miljoonaan euroon 16 vuoden siirtymäajan kuluessa.

Tämän seurauksena korkean laskuperustekoron omaavaan liiketoimintaan sitoutuvaa pääomaa vapautuu ja samanaikaisesti kasvava sijoitussidonnainen liiketoiminta luo pääomia. Tämä saa aikaan positiivisen trendin omiin varoihin ja pääomavaateen odotetaan laskevan myös, koska vakuutuksien katteena olevat sijoitukset supistuvat myös. Vaikka siirtymäsäännösten positiivinen vaikutus vähenee ajan kuluessa, vakavaraisuusaseman ennakoidaan säilyvän vahvana, koska omien varojen odotetaan kehittyvän positiivisesti ja SCR:n

pienenevän. Sisäisesti Mandatum Life ennustaa vakavaraisuussuhdetta sekä siirtymäsäännöksillä että ilman niitä. Molemmat ennusteet vaikuttavat yhtiön liiketoimintapäätöksiin.

Nordean osalta pääomavaatimukset pankeille sisältävät Ruotsin viranomaisten asettamia maakohtaisia lisäkomponentteja, minkä vuoksi kokonaisvaatimus on korkeampi kuin monissa muissa maissa. Ruotsin finanssivalvonta on kommunikoinut asettamansa pääomavaateen Nordealle ja Nordean tavoitteena on ylläpitää 50–150 korkopisteen pääomapuskuri suhteessa pääomavaateeseen. Vuoden 2015 kolmannen vuosineljänneksen lopussa Nordean julkaisema ydinpääomavaade (Common Equity Tier 1 ratio) suhteessa kokonaisriskin määrään oli 15,4 prosenttia.

Nordean ydinpääoma suhteessa kokonaisriskin määrään kasvoi 16,5 prosenttiin vuonna 2015. Ydinpääoman määrä oli 23,6 miljardia euroa ja omien varojen määrä oli 30,9 miljardia euroa. Nordean pääoman määrä oli 17,7 miljardia euroa huomioiden siirtymäsäännökset ja ilman siirtymäsäännöksiä se oli 11,5 miljardia euroa.